

Les claus del jihadisme

Jihadisme, que no és islamisme ni tampoc integrisme. Les coses amb la terminologia precisa, tot i que el terme tampoc no s'adequa exactament a allò que la tradició islàmica coneix per *jihad*. No obstant això, una cosa és l'islam i una altra, el salafisme radical que té el seu origen en els campaments de voluntaris àrabs o mujahidins que combateren els soviètics a l'Afganistan. Heus ací les claus per les quals aquells combatents de la guerra santa esdevenen membres de la xarxa global d'Al-Qaida, l'organització liderada per l'àrab Bin Laden que proposa la unió dels musulmans i la restauració del califat universal.

Al-Qaida. El nom prové d'Al-Qaida as-Sulba ("la Base Sòlida"). Fundada per l'ideòleg jordanopalestí Abd Al-lah Azzam el 1987, tenia per objectiu canalitzar les energies dels mujahidins que lluitaven a l'Afganistan envers altres objectius. Azzam i Bin Laden havien fundat el 1984, a Peshawar (Pakistan), el Maktab al-Jidmat li-l-Muyahidun al-Arab (Oficina de Serveis per als Combatents de la Guerra Santa Àrabs), més conegut com MAK i també com Afghan Service Bureau. A través del MAK es recaptaven fons i voluntaris per a la lluita contra els soviètics que envaiïen l'Afganistan. Després de la guerra, Al-Qaida esdevingué l'organització aglutinant d'una *jihad* entesa de manera global, sobretot una guerra contra els Estats Units, Israel i els seus aliats. De tendència salafista, cerca la puresa de l'islam i la superació de les diferències que encara avui el divideixen.

Front Islàmic Mundial per la Lluita contra Jueus i Croats. Al-Qaida predica la instauració del califat universal, com en els primers temps de l'islam.

El 1998, prenent com a base Al-Qaida, Ossama bin Laden fundà Al-Jabha al-Islamiyya al-Alamiyya li-Quital al-Yahûd wa-s-Salibiyun, és a dir, el Front Islàmic Mundial per la Lluita contra Jueus i Croats, eix dinamitzador de totes les cèl·lules jihadistes, adormides o actives, existents al món. Tanmateix, Bin Laden és especialment sensible a la presència nord-americana a l'Aràbia Saudita, considerada Terra Santa i, per tant, prohibida per als no-musulmans. Bin Laden i el seu Front fonamenten la seva estratègia en una concepció apocalíptica de les *aleies* alcoràniques referides a la *jihad* i es mostra partidari d'un islam ofensiu.

Jihad. La guerra santa per als jihadistes, tot i que el seu sentit literal seria el d'"esforç per la causa de Déu". La concepció guerrera de la *jihad* cal cercar-la en l'*aleia* alcorànica que diu "combateu per la causa de déu, a qui us combatin, però no provoqueu, perquè Déu no estima els agressors" (2:190). En la tradició, la guerra santa té base doctrinal segons un *hadith* —o fet atribuït a Mahoma— transmès per Abû Hurayra: "Sentí l'Apòstol de Déu dir: l'exemple d'un lluitador per la causa de Déu —i Déu és qui millor coneix a qui realment s'esforça en la seva causa— és com el de la persona que dejuna i resa continuadament. Déu garanteix al combatent per la seva causa el paradís, si mor, o el seu retorn sa i estalvi a la seva llar amb recompensa i botí de guerra." Tanmateix, ni la tradició ni l'Alcorà reconeixen la violència indiscriminada que practica Al-Qaida i altres grups jihadistes de caràcter apocalíptic, que es creuen braços executors de la voluntat de Déu a la Terra.

Sayyid Qutb. Ideòleg islàmic (1906-66), defensor de l'ús de la força per esta-

Jihad, salafisme,
wahhabisme...

Heus ací les claus
—amb la terminologia
precisa— per les quals
els combatents
de la guerra santa
esdevenen membres
de la xarxa global
d'Al-Qaida,
l'organització liderada
per l'àrab Bin Laden.



Abu Dahdah (a dalt) era el cap de la xarxa d'Al-Qaida a l'estat espanyol, sota les ordres de Abu Qutada (a sota), cap per a Europa. Ossama bin Laden (a l'esquerra) n'es el líder absolut.

EFE / EL TEMPS

blir un estat musulmà universal que uncixi tota la Dar al-Islam o Casa de l'islam, que tingui per governant Déu i com a constitució la religió revelada per Mahoma. Els escrits de Qutb arrelaren entre els sectors islamistes més intransigents, que condemnaven els laïcisme dels estats àrabs. És la base de l'Al-Jamaa al-Islamiyya –“Germans Musulmans”– egípcia, amb connexions en altres països àrabs i islàmics. Relacionat amb Qutb cal citar Jamal al-Bana, que predica la *jihad* als seus escrits. Qutb fou acusat de participar en un complot per assassinar el president egipci Jamal Abd an-Nasser, condemnat a mort i executat el 1966.

Bin Laden. Wahhabita ultraortodox, fill d'una rica família de l'Aràbia Saudita,

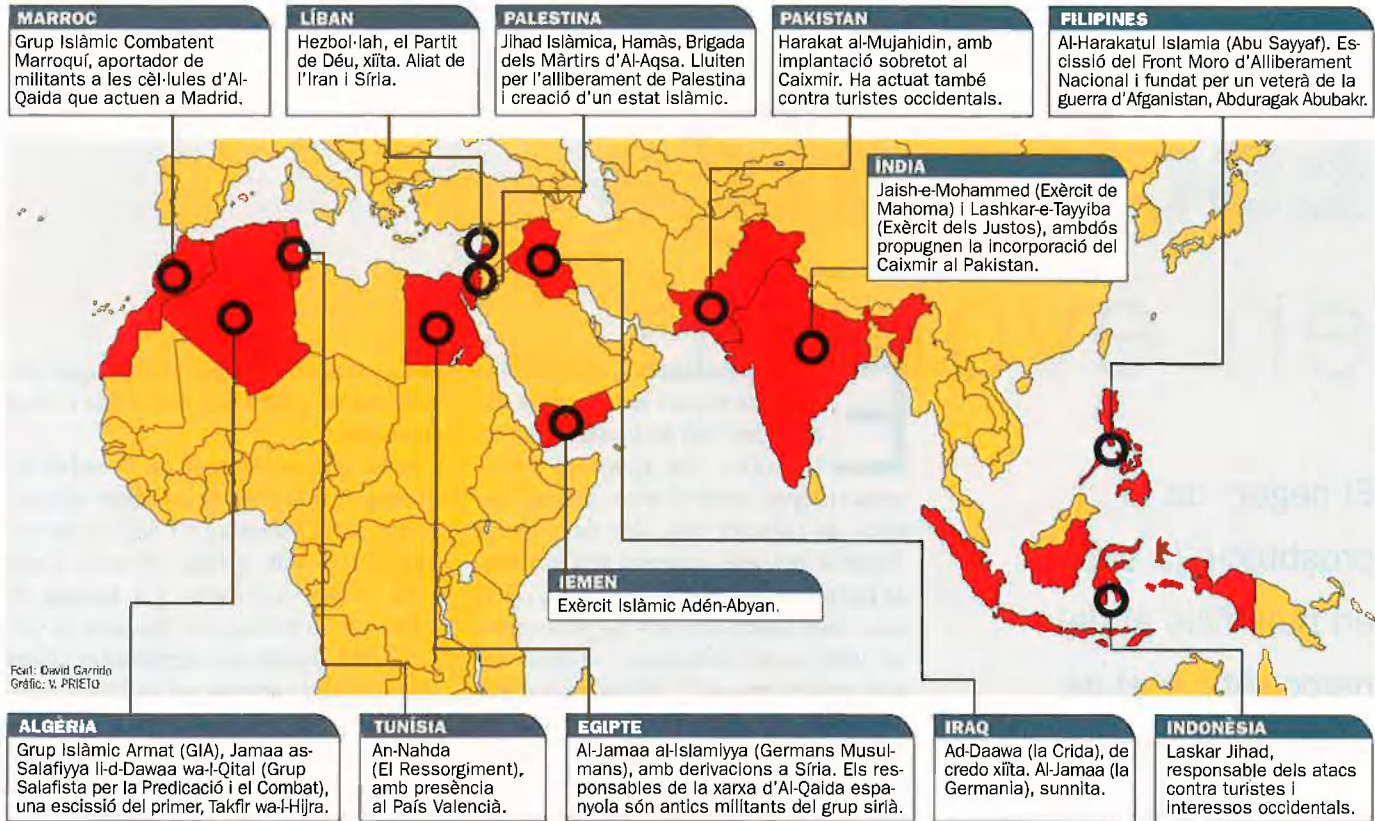
trencà amb el Govern del seu país quan acceptà la presència de tropes nord-americanes en la primera guerra del Golf (1991). A partir d'ací, Bin Laden, format en la *jihad* al front afganès, on assolí un gran prestigi, dedicà tot els seus esforços a organitzar el front mundial contra jueus i croats. Bin Laden, però, no és un ulema o expert en la llei islàmica, malgrat el seu indiscutible lideratge militar i espiritual en el si d'Al-Qaida. Totes les seves *fatwa* o dictàmens, les corroborà amb el vistiplau d'altres savis, sempre signant en qualitat de xeic. La seva *fatwa* més coneguda és la declaració de la *jihad* contra els Estats Units, publicada per primer cop al diari londinenc de llengua àrab *Al-Quds al-Arabi* , el 23 de febrer de 1998, que hom pot resumir en

cinc principis fonamentals: instauració del bé i prohibició del mal, la malvestat d'Occident, la lluita contra els governs col·laboracionistes de la Dar al-Islam, unió dels musulmans en un califat mundial i la pràctica de la *jihad* .

Salafisme. Doctrina que propugna el retorn a l'islam primitiu, sense divisions. El mot àrab *salaf* significa “predecessor” i fa referència als primers seguidors de la prèdica mahometana. El salafisme, doncs, reivindica la puresa del primer islam, quan encara no s'havia trencat en sunnites i xiïtes. El salafisme també predica una actitud asèptica davant les possibles influències d'altres religions i més concretament del cristianisme i el món occidental. El terme *sa-*

La xarxa jihadista mundial

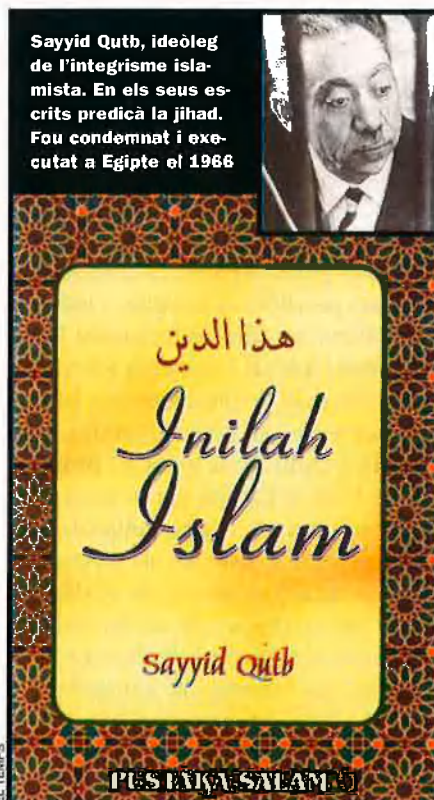
Formada pels següents grups, integrats directament a la xarxa d'Al-Qaida o bé col·laboradors esporàdics



laf, doncs, s'oposa a *abidaa* "innovació", considerat gairebé herètic i origen del *xirk* "politeisme" i el *kafir* (incrèdul). Del salafisme deriva el wahhabisme saudita, permissiu respecte a les relacions amb occident i criticat pels més radicals, sobretot les organitzacions jihadistes.

Wahhabisme. Doctrina teològica predicada per Muhammad ibn Abd al-Wahhab (1703-92), derivació estricta del hanbalisme (una de les quatre escoles jurídiques de l'islam) que propugna l'observança estricta de l'Alcorà i condemna pràctiques assumides per la tradició, però que el wahhabisme considera herètiques, com el culte als sants. Abd al-Wahhab reeixí en convertir l'emir de Dariyya Muhammad ibn Saud, origen de la dinastia saudita avui regnant en la per això anomenada Aràbia Saudita.

La xarxa d'Al-Qaida a l'estat espanyol. Organitzacions autònomes



agrupades sota el suprem comandament de Bin Laden i el seu Front Islàmic Mundial per la Lluita contra Jueus i Croats. A l'estat espanyol les activitats d'Al-Qaida eren dirigides pel sirí Imad ad-Din Barakat Yarkas, més conegut com Abu Dahdah, un modest comerciant de cotxes de segona mà, casat amb una espanyola i que rebia les ordres directament del cap –o emir– de l'organització per a Europa Abu Qutada, que residia a Londres. Abu Dahdah fou detingut el novembre de 2001, arran de les investigacions després dels atemptats de l'11-S als Estats Units. Sota el seu control sembla que hi havia els grups del madrileny barri de Lavapiés i Leganés, responsables de la matança de l'11-M. Les investigacions sobre la xarxa d'Al-Qaida a l'estat espanyol, les duu el jutge de l'Audiència Nacional Luis del Olmo, que ja té pendent de procés més d'una setentena de persones.

David Garrido